

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/4240-

25. februar 2019

Avgjørelse av klage over vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i region 1 i 2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Naturvernforbundet i Agder og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane 4. januar 2019 over i region 1 sitt vedtak 14. desember 2018 om kvote for kvotejakt på gaupe i region 1 i 2019.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak av 14. desember 2018 om kvotefri gaupejakt i region 1. Det er ikke fastsatt bestandsmål for gaupe i regionen og departementet anser det som svært lite sannsynlig at uttak av gaupe i regionen vil ha effekt på det nasjonale bestandsmålet. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 14. desember 2018 kvote for kvotejakt på gaupe i region 1 i 2019. Vedtaket ble 4. januar 2019 påklaget av Naturvernforbundet i Agder og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane. Rovviltnemnda i region 1 behandlet klagen 1. februar 2019 og opprettholdt sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 4. februar 2019.

Klagers anførsler

Klager mener rovviltnemndas vedtak er uforenlig med de avtaler Norge har forpliktet seg til om å ta vare på artsmangfoldet. Det bærer ikke preg av å forvalte en kritisk truet art, men fremstår mer som å utrydde arten fra regionen. De mener vedtaket må oppheves og at gaupa skal være fredet i regionen. De ber også om at vedtaket gis oppsettende virkning.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda har i sitt vedtak vist til gjeldende regelverk og til bestandssituasjonen for gaupe i regionen. De viser til at det ikke er fastsatt nasjonale mål for gaupe i regionen, og at det er anledning til å fastsette kvotefri jakt for gaupe. I sin vurdering sier nemnda at selv om det ikke er registrert familiegupper av gaupe i region 1, fins det gaupe spredt innenfor

regionen og skadepotensialet er stort. Bestanden er liten og det er i hovedsak streifende hanndyr som blir felt. Uttaket i regionen vil være lavt og vil ha minimal innvirkning på utviklingen i den nasjonale gaupebestanden.

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på de vurderinger som er beskrevet i vedtak 29. november 2018.

Jf. Rovbase er det registrert 3 observasjoner av gaupe i regionen i 2018. Det er ikke registrert familiegrupper av gaupe i regionen i 2018, siste var i 2013 i Vest-Agder. I 2016 ble det skutt to voksne gauper i Vest-Agder, ingen i 2017 og to gauper i 2018.

Miljødirektoratet viser til at det ikke er mål om yngling av gaupe i regionen jf. rovviltforskriften § 4. Rovbase viser at det ble dokumentert én familiegruppe av gaupe i regionen hhv. i 1997, 2006, 2007 og 2013. Disse dokumentasjonene har ikke vært bestemmende for utviklingen av det nasjonale bestandsmålet eller regionale bestandsmål. Direktoratet vurderer det derfor at uttak av gaupe gjennom kvotefri jakt i regionen har svært begrenset påvirkning på utviklingen av den nasjonale bestanden.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av nemnda sitt vedtak om kvotefri jakt på gaupe i region 1 i 2018, anser Miljødirektoratet det som svært lite sannsynlig at uttak av gaupe i regionen vil ha effekt på det nasjonale bestandsmålet. Miljødirektoratet vurderer også at uttak av gaupe i region 1 i 2019 ikke er til hinder for å nå de fastsatte bestandsmålene for gaupe i regioner med mål om yngling av gaupe i 2019."

Klima- og miljødirektoratets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, jf. § 77 og rovviltforskriften §§ 4,7 og 11. Departementet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 er ikke relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille vilkår om avbøtende tiltak.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Videre følger det av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Når det fastsatte bestandsmålet for gaupe er nådd, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen blant annet gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd. Det er ikke fastsatt bestandsmål for region 1, og rovviltnemnda har følgelig myndighet til å fatte vedtak.

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur fastsatte Stortinget det nasjonale bestandsmålet for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling av rovviltpolitikken våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe på 65 årlige ynglinger på landsbasis videreført, jf. Representantforslag 163 S (2010-2011) (rovviltforliket 2011). Videre fremgår det at rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at antallet ynglinger holdes så nært bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er nærmere fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene, jf. rovviltforskriften § 4. Det er ikke fastsatt bestandsmål for gaupe i region 1, noe som betyr at vi ikke skal ha yngling av gaupe i denne regionen.

Gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2015. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt). NINA rapport 1519: Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018 som gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet på gaupe. Rapporten viser at det er registrert henholdsvis 52, 55,5 og 57,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2016, 2017 og 2018.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i naturmangfoldloven § 8 er dermed oppfylt.

Naturmangfoldloven § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rovviltforskriften § 3 og § 4, der det fremgår at det ikke er satt bestandsmål for gaupe i region 1, noe som betyr at man ikke skal ha ynglinger i denne regionen.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og noe skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Departementet legger til grunn at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Departementet viser videre til at det ikke er fastsatt bestandsmål for gaupe i region 1, og at Miljødirektoratet i sin faglige tilrådning anser det som svært lite sannsynlig at uttak av gaupe i regionen vil ha effekt på det nasjonale bestandsmålet. Miljødirektoratet vurderer også at uttak av gaupe i region 1 ikke er til hinder for å nå de fastsatte bestandsmålene for gaupe i regioner med mål om yngling av gaupe. Departementet har videre lagt vekt på de forhold som nevnes i naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd og anser at en effektuering av kvoten i liten grad vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Andre viktige samfunnsinteresser er vektlagt i rovviltnemndas vedtak, jf. nml. § 14. Vedtaket er bl.a. fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 1 sitt vedtak av 14. desember 2018 om kvotefri gaupejakt i region 1. Det er ikke fastsatt bestandsmål for gaupe i

regionen og departementet anser det som svært lite sannsynlig at uttak av gaupe i regionen vil ha effekt på det nasjonale bestandsmålet. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Fylkesmannen i Agder
Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Vestland
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 1

Adresseliste

Naturvernforbundet agder@naturvernforbundet.no

i Agder

Naturvernforbundet marit@skriftaogveggen.no

i Sogn og Fjordane